

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat KURUM* tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Murat ÇEPNİ

İzmir Milletvekili

Plastik, doğada çözülmesi binlerce yıl alan, biyolojik olarak parçalanmayan bir üründür. Türkiye plastik üretiminde 8,6 milyon ton ile dünyada altıncı; Avrupa'da ise ikinci sırada yer almaktadır. Türkiye'nin plastik üretimi toplam dünya üretiminin %2,7'sine karşılık gelmektedir. Çevre örgütü Greenpeace Doğu Asya'nın 23 Nisan 2019 tarihinde yayımladığı yeni rapora göre, Çin'in 2018'deki plastik ithalat yasağının ardından plastik atıklar en çok Malezya, Vietnam ve Tayland'a gönderilmiş; bu ülkelerin hızlı bir şekilde ithalat kısıtlamaları getirmesinin ardından ihracat Endonezya, Hindistan ve Türkiye'ye kaymıştır. Raporun Türkiye bölümünde şu noktalar dikkat çekmektedir; "*Türkiye'nin ithalatı 2016 yılının başında aylık 4.000 tondan, 2018'in başında aylık 33.000 tona yükseldi. İthalat, 2018 yılının ortalarında aylık 20.000 tona geriledi ve sabit kaldı.*" Özellikle İngiltere'den ithal edilen plastik atıklar Ekim 2018'den itibaren 10.000 tona ulaşarak keskin bir artış göstermiştir. Böylelikle Türkiye İngiltere'nin, Malezya'dan sonra en çok plastik atık gönderdiği ikinci ülke olmuştur. Uzmanlar bu durumun çevreye telafisi olmayan büyük zararlar vereceğini belirtmektedirler. Yayınlanan raporlardan sonra kamuoyunda gelişmiş ülkelerin çöplüğü haline geldiğimiz endişesi oluşmuştur. Türk Tabipleri Birliği (TTB) Merkez Konseyi ve TTB Halk Sağlığı Kolu, Türkiye'de artan plastik çöp ithalatına karşı uyarıda bulunarak; çeşitli inşaat malzemeleri, ev eşyaları, ambalaj malzemeleri, oyuncaklar ve kırtasiye malzemeleri gibi pek çok ürünün üretiminde kullanılan plastiklerin içine, çeşitli amaçlarla ftalatlar ve bisfenoller gibi toksik maddeler katıldığını, bu maddelerin ciddi sağlık sorunlarına yol açtığını ve ithal edilen plastik atıklarda bunların tespitinin yapılmadığını, sadece kendi plastik atıklarımızın değerlendirilmesi gerektiği görüşünü bildirmiştir. Dünyanın her yerinden çevre bilimciler plastik kullanımının

W513

verdiği zararlara dikkat çekmek için pek çok çalışma yürütmektedirler. Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun gereği 2019 yılından itibaren alışverişlerde kullanılan plastik poşetlerin paralı olmasına gerekçe olarak günümüzde en önemli ekolojik tehditlerden olan plastik üretiminin ve kullanımının azaltılması gösterilmesine rağmen, plastik çöp ithalatında dünyada üst sıralara yerleşmemizin izahı mümkün değildir.

Bu bağlamda;

- 1- Birçok ülke, çevreye ve insan sağlığına verdiği, telafi edilemez zararlar nedeniyle plastik atık ithalatını yasaklamıştır. Bakanlığınız, plastik atık ithalatı konusunda herhangi bir kısıtlama getirecek midir?
- 2- Türkiye, plastik ithalatına başladığı 2005-2018 yılları arasında İngiltere dışında hangi ülkelerin plastik atıklarını ithal etmektedir? Kaç ton plastik atık ithal etmiştir? Gelişmiş ülkelerin plastik atıklarının çöplüğü olduk endişesi için Bakanlığınızın görüşü nedir?
- 3- Plastik atık ithalatının çevresel etkileri araştırılmış mıdır? Bakanlığınızın bu konuda ne gibi çalışmaları vardır?
- 4- Şimdiye kadar ithal edilen plastik atıkların ithalatı konusunda denetimler yapılmakta mıdır? Yapılıyorsa ne şekilde yapılmaktadır? TTB'nin tehlikeli olarak belirttiği fitalatlar ve bisfenoller gibi toksik kimyasal maddelerin tespiti yapılmakta mıdır? İthal edilen plastik atıkların nerede, ne kadarı geri dönüştürülmüştür? Ne kadarı katı atık noktalarına konmuştur? Dönüştürülen atıkların ekonomiye katkısı ne kadardır?
- 5- Atıkların nehirlerle, göllere, denizlere sızması engellenmiş midir? Bununla ilgili çalışmalarınız var mıdır? Bu konuda çevre örgütleri ile işbirliği yapmayı düşünüyor musunuz?
- 6- Özellikle işsiz kesimin gelir kaynağı olan çöplerden atık toplama işinin bu ithalatlarla mağduriyetler yaratacağı ortadadır. Bu kesimin mağduriyetini gidermek için Bakanlığınızın bir çalışması var mıdır?
- 7- Türkiye'de nerelerde kaç adet plastik atıkları dönüşüme kazandıracak tesis mevcuttur? Bu tesisler ne kadar kapasiteye sahiptir. Yurt içindeki atıkların yetersiz olmasından dolayı mı özellikle İngiltere'den plastik atık ithal edilmektedir?

1513

- 8- Türkiye, katı atıkları dönüştürme konusunda diğer ülkelere göre kaçınıcı sıradadır? Başarı durumu nedir?
- 9- Çöplerin ithalatı hangi firmalar tarafından yapılmaktadır? ÇED ve SED değerlendirme raporları/ izinleri var mıdır?
- 10- İthalattan devlet ne kadar gelir elde ediyor? Bu gelir çevre için kullanılıyor mu?